

SEVİM KAHRAMAN
Avcıların Üç Günü

DESTEK YAYINLARI: 1713

BELGESEL-ANLATI: 1

SEVİM KAHRAMAN /AVCILARIN ÜÇ GÜNÜ

Her hakkı saklıdır. Bu eserin aynen ya da özet olarak hiçbir bölümü, telif hakkı sahibinin yazılı izni alınmadan kullanılamaz.

İmtiyaz Sahibi: Destek Yapım Prodüksiyon Dış Tic. A.Ş.

Genel Yayın Yönetmeni: Ertürk Akşun

Yayın Koordinatörü: Özlem Esmergül

Üretim Koordinatörü: Semran Karaçayır

Editör: Devrim Yalkut

Kapak Tasarım: İlknur Muştı

Sayfa Düzeni: Melike Doğan

Sosyal Medya-Grafik: Mesud Topal-Nursefa Üzüm Kalender-Samet Ersöz

Reklam ve Tanıtım: Işıl Ilgıt Şimşek-Selen Çavuşoğlu

Destek Yayınları: Mart 2023

Yayıncı Sertifika No. 13226

ISBN 978-625-441-856-3

© Destek Yayınları

Abdi İpekçi Caddesi No. 31/5 Nişantaşı/İstanbul

Tel. (0) 212 252 22 42

Faks: (0) 212 252 22 43

www.destekdukkani.com

info@destekyayinlari.com

facebook.com/DestekYayinevi

twitter.com/destekyayinlari

instagram.com/destekyayinlari

Destek Dukkan

Deniz Ofset – Çetin Koçak

Sertifika No. 48625

Maltepe Mahallesi

Hastane Yolu Sokak No. 1/6

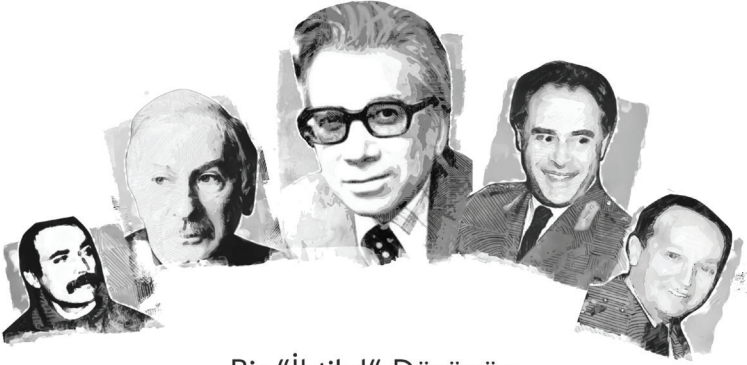
Zeytinburnu / İstanbul

Tel. (0) 212 613 30 06

SEVİM KAHRAMAN

Avcıların Üç Günü

Bir "İhtilal" Düşünün
Belgesel Romanı

Eşim Merdan'a...

Doğan Avciođlu'na Őir

*“Doğan'la bir tarihte
Bu Őimdi yaŐadıđım mor sahillerde
Üçer beŐer yaŐındaki oğullarını gördüydüm
Dudaklarında birer kibrit çöpü
Babalarının arkasından...
Babaları da arkasında olup bitenden habersiz
Dudaklarının ucunda sigara, sarkmış öyle külü
Elleri arkasında yürüyordu kumsal boyunca
DüŐünceli düŐünceli
Memleketi nasıl kurtarayım diye
Ölmek için...”*

– Can Yücel

“Tarihin görünmeyen eli, belki hiçbir zaman, 12 Mart olayındaki kadar açık oynamamıştır oyununu. Gelmekte olan, kendini bu ölçüde belli etmemiş, ‘Geliyorum!’ diye böylesine bağırمامıştır.”

– İsmail Cem, Tarih Açısından 12 Mart

“9 Mart Olayı ve ardından verilen 12 Mart Muhtırası, 1946’da başlayan ABD emperyalizminin ülkemize egemen olma süreciyle bir bütün olarak ele alınıp bir değerlendirmeye tabi tutulmazsa açık ve net bir biçimde yerli yerine oturtulamaz.”

– Tuncay Çelen-Ömer Gürçan, Hesaplaşma

Ankara'da Eylem

Sabahın alacakaranlığında, 71 yılının Mart ayının sert ve sessiz soğuşu yalnızca bedenini değil, sanki düşüncelerini de dondurmuştu. Ankara'nın kışı ülkenin üstüne karabasan gibi çöken dertler gibiydi. Yorganına biraz daha sıkı sarıldı. Hiçbir şey düşünmek istemiyordu. Ev neden bu kadar soğuktu? Sobaya son odunu gece yarısı attığı aklına gelince hem nerede olduğunu hem de ne durumda olduğunu anımsadı. Evde çıt çıkmıyordu. Yorganın altından zorla çıkardığı kolundaki saate baktı. Saat sekizdi. Alacakaranlık havanın kapalı olmasındandı demek. "Kar topluyor hava" diye sesli düşündü. Onu evlerine sorgusuz sualsiz alan arkadaşları işlerine gitmiş olmalıydı.

Kerem ve Sevgi ne güzel bir çifttiler. Tıpkı hayallerindeki gibi, sahi onun böyle hayalleri var mıydı ki! Belki bir gün kim bilir! Devrimden sonra diye düşündü gülümseyerek... Ama önce yakalanmaması gerekiyordu. Bir aydır aranılanlar listesindeydi Engin. ODTÜ'nün öğrenci yurdunda bir süre gizlenmişti. Ancak denetimler sıklaştırıldığı için artık orada kalmasına olanak yoktu. ODTÜ Makine Mühendisliği bölümünün en iyi öğrencilerinden biriydi. Ancak bu aralar Engin, okula gidecek vakit bulamıyordu. Devrim namlunun ucunda, ha yarın ha öbür gündü.

Sorun yalnızca aranması değildi. Toplum polisi kadar, polis ve istihbaratın kontrolü ve korumasındaki faşist ülkücüler de devrimci gençler için bir tehdit oluşturmaya başlamıştı. Silahsız do-laşmak imkânsızdı. Örgüt, Engin'e uzun namlulu, beyaz nikelajlı bir Smith Wesson toplu tabanca sağlamıştı. Engin, kırsal alanda birkaç atış talimi dışında henüz hiç kullanmamıştı bu tabancayı, umarım kullanmak zorunda kalmam diye düşünüyordu sürekli. Bu korkudan çok, birini vurmaya kendisiyle, kişiliğiyle bağdaştırı-yormuydu. Çatışmak zorunda kalırsa, ne yapacağını düşünse de silah taşımaya bir süre sonra alışacaktı. Devrim mücadelesiydi bu, kaçınılmaz kötüler olabilirdi. Asıl amaç temiz ve kutsaldı, sonsuz ve ortak bir iyiliğe açılacaklardı halkla birlikte.

İçinde olduğu grup bir süredir “şehir gerillası” anlayışına uy-gun biçimde örgütlenmeye çalışıyordu. On kişiden oluşturdukları komiteyi yarıya bölerek, iki hücreye dönüştürmüşlerdi. Böylece hem yakalanma riskini de yarıya indirmiş oluyorlardı hem de iki ayrı alanda çalışma olanağı yaratmış oluyorlardı. Engin'in içinde bulunduğu beş kişilik grup İstanbul'da, öteki yarası da Ankara'da yerlerini almışlardı.

Aydın ve gençlik muhalefeti yükseliyordu. İşçi sınıfı, hem TİP'in ve Dev-Genç'in hem de esas olarak DİSK'in örgütlülüğü ve yönlendirmesiyle hareketlenmişti. Toplumda devrimcilere yö-nelik sempati şaşırtıcı bir hızla yayılıyor, yükseliyordu. Solcu ol-dukları kuşku duyulmayan uzun saçlı “talebeler” adeta birer kah-raman haline geliyordu. Talebe ve solcu/devrimci sözcükleri aynı anlamda kullanılabilir olmuştu. Neredeyse her üniversite öğrencisi solcuydu. Tarihin temposu, yaşamın ritmi hızlanmıştı. 1971'in Ocak ayında Denizlerin grubu, yeni yayılan adlandırma ile Or-ducular ilk banka soygununu gerçekleştirmişlerdi. Örgüt adları

üniversite amfilerinde, kantinlerinde yankılanıyor, oradan kentlerin içlerine, uzak köylere kadar uzanıyordu. Olay basında büyük yer almış, günlerce konuşulmuş, iktidar sözcüleri, başbakan üst üste açıklamalar yapmıştı. Kimse yakalanmamıştı. İnsanlar, onları, devrimcileri hem çok güçlü hem de Koroğlu gibi birer halk kahramanı gibi görüyordu. Tarihin çok ender dönemlerinde görülebilecek, ilginç bir toplumsal psikoloji yayılıyordu. Halk, devrimcileri seviyor, her eylemini onaylamasa bile onlara sempatiyle bakıyordu. Bu açıkça ifade edilmeyen, içten içe duyulan ve yayılan bir sempatiydi. Özellikle gençler arasında büyük bir hayranlık duygusu bütün ülkeye, büyük kentlerin bütün sokaklarına, ülkenin kırsal alanlarına doğru dalga dalga yayılıyordu. Mahalledeki bir solcuya, bir devrimciye hem bir hayranlık hem de biraz tedirginlik ve korku ile karışık duygu içinde bakılıyordu. Uzak durulsa bile saygı duyuluyor, parmakla gösteriliyordu.

İşte saçları ve favorileri uzun bu abi de onlardandı. Onun her sözünde gizemli bir anlam aranırdı. O farklıydı, o başka bir kumaştandı. Onların hakkında gazetelerde çıkan haberler, yazılar son satırına kadar okunuyor, radyo haberleri dikkatle dinleniyor, bütün bu haberler, onların aleyhinde yazılsa ya da söylense de, hayra yoruluyor, olaylar bire bin katılarak efsane gibi anlatılıyordu. Uzun boylu, yapılı ve hele bir de yakışıklı üniversite talebesi gördüklerinde, onun solcu olup olmadığını bilmeden “İşte bak dev-genç” diyorlardı.

Engin’in grubu da şehir gerillası hazırlıklarını tamamlamaya çalışıyordu. Banka soygunu fikri onları baştan çıkarmıştı. Halk adına, devrimci mücadelede kullanmak için burjuvazinin toplumdan çaldıklarının bir bölümünü kamulaştıracaklardı. Bu kavram, yani “kamulaştırma” soygunlara, el konulan bazı varlıklara verilen

isimdi... Kişisel değil, toplumsal bir amaçla yapıldığını da anlatan bir ifadeydi. Bu nedenle çok tutulmuştu. Aldıkları eğitime göre kamulaştırma meşruydü çünkü... Zaten, Latin Amerikalı devrimci yazar Carlos Marighella'nın Ant Yayınları'ndan çıkan ve kapağında üç mermi deliği motifinin bulunduğu o ünlü *Şehir Gerillası* kitabı, banka soygunlarının siyasal anlamını ortaya koymuyor muydu? Kapitalizmin ekonomik krizini derinleştirerek devrimin nesnel koşullarını olgunlaştırmak için banka soygunları yapılabileceği yazmıyor muydu? İyi işte, hem devrimci faaliyetlerin finansmanı sağlanacak hem de düzenin krizi derinleştirilecekti.

Ayrıca, böyle maddi bir kaynağa ihtiyaçları vardı. Öncelikle soyulacak banka şubesinin tespit edilmesi gerekiyordu. Görev dağılımı sonrasında etkin pozisyon Engin'indi. Ekip lideriydi, eylemi o yönetecekti. Engin, kısa bir araştırma sonunda en uygun hedef olarak Küçükesat Ziraat Bankası Şubesi'ni saptayacaktı. Örgüt kabul edince hazırlıklar başladı. Soygunu gerçekleştirecek beş kişiden biriydi Engin. İlk kez silahı da o zaman eline almıştı. Soygundan on saat önce gece bir taksiye bindiler. Issız bir sokağa soktukları teksi şoförünün ensesine silah dayayarak arabaya geçici bir süre için el koyduklarını, kendisine zarar vermeyeceklerini ve aracı devrim için kullanacaklarını söylediler. Herkes heyecanını bastırmaya çalışıyordu. Taksici direnmedi, sadece "Çoluk çocuğum var, bana kıymayın!" demekle yetindi. Kısa boylu, çelimsiz bir adamdı, 40 yaşlarında ya var ya yoktu. Bir ara, talebeleri (solcuları demek istiyordu) sevdiğini, kimseye bir şey söylemeyeceğini ve kendisini serbest bırakmalarını da istedi. Şoförü yatıştırdılar, ellerini ayaklarını bağlayıp ağzını bantladılar ve arabanın bagajına kapattılar. Arada bir su verip uyumasını istediler ve birkaç saat sonra serbest bırakacaklarını söylediler. Adam pek sorun yaratmamış, ilk

etap tamamlanmıştı. Amaç, kimseye zarar vermeden, bir ölüme yol açmadan bu işi çıkarmaktı. Onlar, iktidarın, polisin ve egemen basının deyimiyle “anarşist” ya da terörist değil, birer ihtilalci veya aynı anlama gelmek üzere birer devrimciydi.

Arabada şoför olarak kalan Engin'di, hem eylemi yönetecek hem de dış güvenliği sağlayacaktı... Engin de arabadan indi ve şoför kapısı açık olacak şekilde ayakta durarak çevreyi gözetlemeye başladı. Dört arkadaşı başlarına geçirdikleri kadın çoraplarıyla banka şubesine daldılar. Elllerinde silahlar vardı... Bankada biri kadın dört müşteri ve personel kendi işlerine dalmıştı. Uzun, naylon kadın çorapları şeffaftı, başa geçirilince insanın yüzünü tanınmayacak şekilde deforme ediyor, ama kullananın çevresini net şekilde görmesini de engellemiyordu. Batı'daki sol örgütler de bu yöntemi bazı eylemlerde kullanıyorlardı. Bazı filmlerde bile böyle sahneler bulunuyordu. Ayrıca, başa geçirilen bu çorapların yarattığı görüntü, karşıdaki insanı ürkütüyor, hatta korkutuyordu. Bunun bir soygun olduğunu, devrimci mücadele için halk adına paralara el koyacaklarını yüksek sesle söylediler. Konuşan Ahmet'ti... Kimseye zarar vermek istemediklerini, ancak, karşı çıkan olursa vuracaklarını da kararlılıkla ifade etti. Metin kasanın da olduğu vezneye doğru gitti ve uzattığı torbaya –ki bir çuval boyutundaydı– paraları koymasını istedi. “Sakın...” dedi Metin. “Sakın yanlış bir şey yapayım, düğmeye basayım filan deme.” Bankada o yıllarda bir güvenlik görevlisi yoktu. En yakın karakola bağlı bir alarm zili bulunuyordu o kadar. Veznedar çekmecedeki paraları torbaya doldurmaya başladı. Metin arkadaki kasayı da açmasını söyledi. Veznedar yavaş hareketlerle söyleneni yaptı ve kasadaki paraları da torbaya doldurdu.

Aradan geçen on beş yirmi dakika Engin'e bir asır gibi gelmişti. Soygun istedikleri gibi gelişmiş, ancak kasadan fazla para çıkmamıştı.

Böyle büyük bir riske karşılık ele geçirdikleri miktar hayli azdı. Oysa, paranın bulunduğu asıl büyük kasa bodrumdaydı. Başka bir kasa olup olmadığını sormak akıllarına gelmemişti. Arka arkaya hızla bankadan çıktılar ve Ahmet kapının önüne yanında getirdiği bir paket bıraktı, içi gazete kâğıdı ile doldurulmuş paketi bir iple kapı koluna gelişigüzel iliştiirdi, “Bu, pimi kapıya bağlı bir bomba, kapıyı açtığımızda patlar, polis gelene kadar kıpırdamayın!” diye bağırdı. Engin çevreye son kez göz attıktan sonra, hızla direksiyona geçti. Eskice, damalı Chevrolet bir arabaydı. Ağır kapılı, kalın sacdan kaportalı. “Zırhlı araç gibi” diye düşündü Engin. “Üzerimize ateş açılrsa, koltuklara yatsak mermiler kaportayı zor deler” dedi içinden. Engin’in gözü bir ara benzin göstergesine gitti, yakıt bitmek üzereydi. Akıllarına benzin almak gelmemişti. Ne kadar gidebileceklerini kestirmeye çalıştı, akli bir yandan da bagajdaki şofördeydi, “Umarım adama bir şey olmaz” diye geçirdi içinden.

İlk konuşan Metin oldu. “Para az çıktı” dedi. Arabaya sessizlik hâkimdi. Bir süre sonra “Hiç yoktan iyidir” diye kendilerini teselli etseler de canları sıkılmıştı. Evet hiç yoktan iyiydi ama el koydukları para Marighella’nın söylediğinin aksine, kapitalizmin krizini derinleştirmekten de hayli uzaktı. Engin, biraz da sinirle gaza bas-tıkça basıyor, trafik işaretlerine aldırırmaksızın ilerliyordu. Hep birlikte örgüt evine gitmenin sakıncalı olacağını düşündüler. Engin, Metin’i Ayrancı’da kuzeninin evine bıraktı. Diğer arkadaşlarını da örgüt evine götürdükten sonra şehir dışına doğru sürdü arabayı. Aracı uygun bir yerde bırakıp, şoförün ellerini çözüp hızla uzaklaşmaktı amacı. Öyle de yaptı. Başına çorabı geçirdikten sonra, bagajı açtı, adam hayatta ve sağlamdı, bir yandan gün ışığının çarptığı gözlerini kaçırmaya çalışıyor bir yandan da ne olacağını anlamaya çalışan bir tedirginlikle Engin’in çorabın içindeki bakışlarını

yakalamaya çalışıyordu. Şoförün ellerini çözdü. Ayaklarını çözme-yi ve ağzındaki bandı açmayı ise kendisine bıraktı ve “Polise git, plakayı almışlardır, olanları anlat, biz devrim için ve halk adına banka soyduk” dedi. Hızla uzaklaştı, başındaki çorabı çıkardı ve anayola çıktı. Amacı bir başka taksi çevirerek Çankaya’da örgüt üyesi asistan arkadaşının evine gitmekti. Ama ortalıkta taksi yoktu... Yürümeye başladı, birkaç el işaretinden sonra bir taksi önünde durdu. Arka koltuğa geçip, “Çankaya’ya” dedi. Arkadaşı geleceğini biliyordu, Engin soygundan söz etmedi. İlegal yapılan hiçbir eylem, ilgili olanlar dışında kimseye söylenmezdi. Bu, temel bir güvenlik kuralı ve örgüt ilkesiydi. Sonuç ne olursa olsun işi başarıyla kotarıp kayıp vermediklerini düşündü Engin, içi biraz rahatladı. Olmuştu işte, para azdı ama başarılı bir iş çıkarmışlardı... Ertesi gün olay bütün gazetelerde sekiz sütuna büyük puntolarla manşetten veriliyordu. Anarşistler yine banka soymuştu, soyguncular “Paraları halk adına kamulaştırıyoruz” demişlerdi. *Günaydın* gazetesi, küçük bir farkla “Devrim için kamulaştırıyoruz” dediklerini yazmıştı. Yaptıkları iş silahlı bir propaganda gibiydi. Temsili resimleri çizilmişti. Hiçbiri kendilerine benzemiyordu. Sadece kasadan paraları alan Metin biraz andırıyordu o kadar.

Aradan iki gün geçti. Gazeteler hâlâ banka soygununu yazıyor, anarşistlerin yakalanmasının an meselesi olduğunu bildiriyordu. Bu süre içinde Engin hiç evden çıkmadı. Diğer arkadaşları da öyle yaptı. Bekliyor, ortamı gözlemliyorlardı. Üçüncü günde dağmık düşünceler içindeydi Engin; örgüt üst yönetimi hâlâ kendisiyle bir irtibat kurmamıştı. Önceliklerine göre değil de gönlünden ne geçerse ona göre davranma eğiliminde olan Engin, bu duruma içerlemeye başlamıştı. Belirsizlik ve beklemenin yarattığı sıkıntı içinde uyudu. Sabah aynı sıkıntıyla uyandı, ama yatağından